

■ БУХГАЛТЕРІЯ: ■ ■ БЮДЖЕТ ■

№ 27 (463)

липень 2023 року

**ПЕРЕМОГА
ЗА НАМИ!
ВСЕ БУДЕ
УКРАЇНА!**

Код передплатника для консультацій у липні 2023 року – 1821

СТРІЧКА НОВИН 3

(лист Держгеокадастру від 31.05.2023 № 26-28-0201-4961/2-23)

ДОКУМЕНТИ ТА КОМЕНТАРИ*Офіційні роз'яснення***Публічні закупівлі***Людмила Линник***Оновлення правил роботи в е-каталозі з 01.09.2023: вивчаємо зміни** 5

(коментар до постанови КМУ від 04.07.2023 № 677)

*Людмила Линник***Мінекономіки розповіло про червневі закупівельні зміни: що змінилось та як застосовувати?** 7

(коментар до листа Мінекономіки від 03.07.2023 № 3323-04/32328-06)

СТАТТІ**Звітність***Людмила Балла***Практичні ситуації в додатку 1: докладний розбір. Частина 1** 11

Вже став традицією щорічний розбір ситуацій, пов'язаних із нарахуванням ЄСВ та відображенням його в додатку 1 (попередні матеріали див. у газеті «Бухгалтерія: бюджет», № 15/2021, с. 10 та № 22/2022, с. 15, а сумісникам приділено окрему увагу в газеті «Бухгалтерія: бюджет», № 14/2023, с. 10). Однак все одно трапляються нові ситуації, які потребують особливої уваги. В цьому матеріалі розберемо нову порцію.

*Людмила Балла***Практичні ситуації в додатку 1: докладний розбір. Частина 2** 20

Продовжуємо розгляд ситуацій щодо заповнення додатка 1 Податкового розрахунку (початок див. на с. 11).

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ**Медогляди***Альона Кісельова***Оплата медогляду працівників коштами спецфонду: облік та оподаткування** 31

В поточному кварталі проведено оплату за обов'язковий медичний огляд працівників, які надають соціальні послуги. Оплату здійснено коштами спеціального фонду. Кошти (дохід) були отримані в минулому кварталі від надання платних соціальних послуг установою згідно з основною діяльністю. Як відобразити в обліку такі господарські операції?

ПЕРЕДПЛАТНИКА для консультацій
У ЛИПНІ 2023 РОКУ**1821**Головний редактор
Вітковська О. М.**Засновник і видавець газети**
ТОВ «Видавнича група «АС»**Редакція:**
а/с 110, м. Київ, 03186
тел.: +38 (067) 574-60-03**Електронна пошта:**
bb@ibuhgalter.net
сайт: www.ibuhgalter.net**Електронна версія:**
www.ibuhgalter.net**Відділ передплати:**
тел. 0 800 300 395**Реєстраційне свідоцтво:**
КВ №20040-9840Р від 01.07.2013 р.**Передплатний індекс:**
українська мова **68905****Ціна договірна****Періодичність виходу:** 4 рази на місяць

© ТОВ «Видавнича група «АС»

Повне або часткове
відтворення авторських матеріалів,
розміщених у газеті
«Бухгалтерія: бюджет», допускається
тільки з письмового дозволу
ТОВ «Видавнича група «АС»

СУБВЕНЦІЯ НА ОБЛАШТУВАННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: Є ЗМІНИ

Постановою КМУ від 14.07.2023 № 716 внесено зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти, затверджених постановою КМУ від 28.04.2023 № 419 (далі — Порядок № 419).

Установлено Постановою № 716 установлено, що:

1) не пізніше 7 р. дн. із дня набрання чинності цією постановою відповідно до п. 6 Порядку № 419 подаються:

- місцевими радами та військовими адміністраціями або їх уповноваженими підрозділами — проектні заявки, крім тих, що пов'язані з будівництвом, реконструкцією та капремонтном захисних споруд цивільного захисту ЗЗСО;
- уповноваженим структурним підрозділом Київської міської держадміністрації (військової адміністрації) та/або районною в м. Києві держадміністрацією — проектні заявки щодо будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту об'єктів, що становлять фонд захисних споруд цивільного захисту ЗЗСО;

2) не пізніше 15 р. дн. з дня набрання чинності цією постановою обласні, Київська міська військової адміністрації формують та затверджують перелік проектів відповідно до п. 7 Порядку № 419.

Зміни Уточнено, що під час воєнного стану за обґрунтованим поданням засновника ЗЗСО, рішенням начальника обласної, Київської міської військової адміністрації субвенція в межах її обсягу, передбаченого для відповідного місцевого бюджету додатком, може бути спрямована на реалізацію проектів, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, реставрацією та капітальним ремонтом інших об'єктів, що становлять фонд захисних споруд цивільного захисту ЗЗСО (абз. 1 п. 3 Порядку № 419).

До умов надання субвенції віднесено таку: реалізація проекту спрямована на збільшення кількості здобувачів загальної середньої освіти, які можуть навчатися за очною формою в закладі та для яких можна забезпечити одночасне укриття в об'єкті, що становить фонд захисних споруд цивільного захисту, у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також приведення існуючих об'єктів, що становлять фонд захисних споруд цивільного захисту, які не використовуються закладами освіти, у відповідність з вимогами нормативно-правових актів у сфері регулювання містобудівної діяльності та цивільного захисту (п. 4 Порядку № 419).

Уточнено, що проектна заявка та гарантійний лист підписуються сільським, селищним, міським головою, керівником відповідної місцевої ради, начальником військової адміністрації чи керівником уповноваженого структурного підрозділу обласної, Київської міської держадміністрації (військової адміністрації), головою районної у м. Києві держадміністрації чи уповноваженою особою. Копія документа, що підтверджує повноваження уповноваженої особи підписувати проектну заявку та гарантійний лист, додається до проектної заявки (абз. 7 п. 6 Порядку № 419).

Під час формування переліку проектів обласні держадміністрації (військові адміністрації) можуть звертатися до місцевих рад із пропозицією щодо збільшення обсягу співфінансування з місцевого бюджету.

Обласні держадміністрації (військові адміністрації) здійснюють розподіл субвенції між обласним бюджетом та бюджетами територіальних громад відповідно до затвердженого переліку проектів.

Постановою № 716 набрала чинності **18.07.2023**.

ВИКОРИСТАННЯ ОРТОФОТОПЛАНІВ: РОЗ'ЯСНЮЄ ДЕРЖГЕОКАДАСТР

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру в листі від 31.05.2023 № 26-28-0201-4961/2-23 (див. нижче) надала роз'яснення щодо можливості використання ортофотопланів як картографічної основи для розроблення містобудівної документації.

ДОКУМЕНТ ДО КОНСУЛЬТАЦІЇ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ

Щодо можливості використання ортофотопланів

Лист від 31.05.2023 № 26-28-0201-4961/2-23 (витяг)

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру розглянула лист <...> щодо можливості використання ортофотопланів як картографічної основи для розроблення містобудівної документації та повідомляє.

Положеннями статті 6 Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» визначено, що доступ користувачів до геопросторових даних та метаданих забезпечується через геопортали держателів даних та офіційний веб-сайт національної інфраструктури геопросторових даних.

Забезпечення доступу користувачів до геопросторових даних та метаданих національної інфраструктури геопросторових даних через національний геопортал законодавством покладається на Держгеокадастр.

Пунктом 25 Порядку функціонування національної інфраструктури геопросторових даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 року № 532 (далі — Порядок НІГД), визначено, що базові геопросторові дані виробляються, оновлюються, обробляються, зберігаються та постачаються у вигляді векторних моделей

об'єктів, цифрових моделей рельєфу та растрових моделей цифрових ортофотокарт та ортофотопланів.

Додатком 1 до зазначеного Порядку до складу базових геопросторових даних, основних геоінформаційних ресурсів та інших інформаційних ресурсів (матеріалів) для створення та оновлення наборів базових геопросторових даних належать ортофотоплани, ортофотокарти; цифрові ортофотокарти масштабу 1:10000; цифрові ортофотоплани масштабів 1:500, 1:1000, 1:2000, 1:5000.

Відповідно до підпункту 3 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України № 1051 від 17 жовтня 2012 року «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» на день набрання нею чинності картографічною основою Державного земельного кадастру є ортофотоплани, створені в рамках виконання Угоди про позику (Проект «Видача державних актів на право власності на землю у сільській місцевості та розвиток системи кадастру») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 17 жовтня 2003 р., ратифікованої Законом України від 15 червня 2004 р. № 1776-IV, та інші картографічні матеріали, виготовлені на замовлення центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів або отримані ним від центрального органу виконавчої влади з питань топографо-геодезичної і картографічної діяльності, державного підприємства «Державний картографо-геодезичний фонд України» та інших суб'єктів інформаційної взаємодії.

Відповідно до частини 3 статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» містобудівна документація розробляється у формі електронного документа, формат якого визначається Кабінетом Міністрів України, на оновленій картографічній основі, облікованій у Державному картографо-геодезичному фонді України, в цифровій формі як набори тематичних геопросторових даних у Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000 і єдиній системі класифікації та кодування об'єктів містобудування для формування баз даних містобудівного кадастру. А відповідно до частин першої та другої статті 16 того ж Закону містобудівна документація на місцевому рівні розробляється з урахуванням відомостей Державного земельного кадастру на актуалізованій картографічній основі у цифровій формі в державній системі координат у формі електронних документів, що містять базові і тематичні геопросторові дані. Оновлення містобудівної документації передбачає, зокрема, актуалізацію картографо-геодезичної основи. У той же час цим Законом не визначено які саме картографічні матеріали мають використовуватись як картографічна основа для розробки містобудівної документації.

Відповідно до пункту 17 частини другої статті 5 розділу II Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» відомості про ортофотоплани є базовими геопросторовими даними. Пунктом 12 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» визначено, що до наборів (видів) геопросторових даних належать, зокрема, ортофотоплани, які є фотографічними планами місцевості на точній геодезичній основі, отримані шляхом аерофотозйомки або космічної зйомки

з подальшим перетворенням знімків з центральної проекції в ортогональну за допомогою методу ортотрансформування.

Підпунктом 2 пункту 43 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 926, до основних етапів розроблення містобудівної документації віднесено надання замовником розробнику картографічної основи у цифровій формі в Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000, складеної відповідно до вимог законодавства, чезрез Єдину державну електронну систему у сфері будівництва.

Об'єкти місцевості та їх характеристики, зображені на картографічній основі, повинні відповідати класифікаторам інформації, яка відображається на топографічних картах та планах відповідних масштабів, або вимогам до топографічної карти/плану із спрощеним змістом, що встановлюються нормативно-технічною документацією у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності.

Картографічна основа за точністю відповідає:

для всієї території територіальної громади — масштабу 1:10 000;

для території населених пунктів, для яких будуть розроблятися генеральні плани та/або планувальні рішення генерального плану, — масштабу 1:2000;

для визначених у завданні територій, для яких будуть розроблені детальні плани та /або планувальні рішення детальних планів, — масштабам 1:1000, 1:500.

Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 22.02.2022 № 56 <...> затверджено структуру Базис геоданих містобудівної документації на місцевому рівні. У структурі Базис геоданих містобудівної документації не описана картографічна основа містобудівної документації, отже треба керуватися зазначеними нормами законодавства про національну інфраструктуру геопросторових даних.

Відповідно до пункту 11 Порядку загальнодержавного топографічного і тематичного картографування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 вересня 2013 р. № 661 періодичність оновлення ортофотокарт (фотокарт) становить не більш як п'ять років.

Разом з цим, оновлення ортофотокарт (фотокарт) має здійснюватися також в залежності від характеру та інтенсивності змін на місцевості з тим, щоб картографічні матеріали та дані відображали актуальний стан місцевості, включаючи пошкодження та руйнування, що виникли з початку бойових дій.

Ураховуючи вищезазначене, вважаємо за доцільне зазначити, що актуальні ортофотоплани можуть використовуватись як картографічна основа для розроблення містобудівної документації із дотриманням вимог Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021 року № 926, та наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 22.02.2022 № 56 «Про затвердження структури Базис геоданих містобудівної документації на місцевому рівні» щодо складу геоданих, що створюються з їх використанням. <...>

Заступник Голови Дмитро МАКАРЕНКО **Б**

 Публічні закупівлі

Оновлення правил роботи в Е-КАТАЛОЗІ з 01.09.2023: вивчаємо зміни

Людмила Линник,

юрист газети «Бухгалтерія: бюджет»

(коментар до постанови КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань публічних закупівель» від 04.07.2023 № 677)

1
Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені постановою КМУ від 12.10.2022 № 1178.

2
Постанова КМУ «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» від 24.02.2016 № 166.

3
Порядок формування та використання електронного каталогу, затверджений постановою КМУ від 14.09.2020 № 822.

Постановою, що коментується, внесено чергові зміни до *Особливостей* № 1178¹, *Порядку* № 166² та *Порядку* № 822³. Деякі зміни вже набули чинності 06.07.2023. А от основні, які стосуються роботи в Prozorro Market, очікуються з **01.09.2023**. Що передбачив Кабмін та які новації чекають на замовників, далі розглянемо детальніше.

Зміни з 06.07.2023 Зміни, що набули чинності вже з 6 липня 2023 року, загалом стосуються учасників. Зокрема, і в *Порядку* № 166, і в *Порядку* № 822 передбачено встановлення змін до тарифів за подання учасником тендерної пропозиції, оскільки до розміру плати додано ПДВ (внесено зміни в *пп. 5, 6 і 7* *Порядку* № 166 та за текстом обох вищевказаних *Порядків*).

Е-каталог Оновлені правила роботи з е-каталогом запрацюють з **01.09.2023**. Змін зазнав і порядок наповнення каталогу (це взаємодія адміністратора і постачальника, яка замовникам не цікава), і **порядок закупівель**.

Нагадаємо, що замовники можуть використовувати е-каталог для закупівлі **товарів вартістю і до 100 тис. грн, і понад 100 тис. грн**.

Для придбання товарів вартістю **понад 100 тис. грн на цей момент** встановлено обов'язок застосовувати запит ціни пропозицій (далі — ЗЦП). А в разі здійснення закупівель товарів, вартість яких **не перевищує 50 тис. грн**, замовник має змогу здійснити відбір постачальника за пропозиціями у профілі відповідного товару. В цілому такий спосіб влаштовував більшість замовників та нагадував собою покупки у звичайному інтернет-магазині.

У разі коли закупівля із застосуванням е-каталогу не відбулася або профіль товару містить тільки одну пропозицію постачальника, замовник здійснює закупівлю шляхом застосування відкритих торгів (далі — ВТ) або ЗЦП.

! ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! З 01.09.2023, коли запрацює оновлений *п. 56* *Порядку* № 822, відбір постачальника буде здійснюватися виключно шляхом **запиту пропозиції** (далі — ЗП) **незалежно від суми**.

У зв'язку з цим звернемо увагу на такі новації.

1. Запит пропозицій. Замовник оголошуватиме ЗП постачальників в е-каталозі через ЕСЗ шляхом заповнення електронних форм з окремими полями, де (як, і раніше) зазначається інформація про найменування, очікувану вартість, кількість, строк, місце, спосіб поставки товару, умови його оплати та кінцевий строк подання постачальником ціни пропозиції.

DO ВІДОМА. Строк для подання постачальником ціни пропозиції не може бути меншим, ніж два робочі дні з дня оприлюднення замовником ЗП в ЕСЗ.

У ЗП щодо закупівлі товару замовник може визначити інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення, **в тому числі конкретну торговельну марку**. Таку можливість передбачено оновленим *п. 57* *Порядку* № 822. Однак, як витікає з норм оновленого *п. 12* *Особливостей* № 1178, який у новій редакції теж запрацює з 01.09.2023, **це стосується товару вартість якого не перевищує 500 тис. грн**.

ЗП має містити проект договору з обов'язковим зазначенням порядку змін його умов. Умови договору за результатами відбору не можуть відрізнятись від умов, визначених замовником у проекті договору в запиті пропозицій постачальників (*п. 66* *Порядку* № 822).

Повідомлення про ЗП в момент його оприлюднення в системі автоматично через

е-каталог надсилається ЄСЗ постачальникам, кваліфікованим до відповідної категорії.

Постачальник через е-каталог подає пропозицію відповідно до вимог, установлених замовником у ЗП. На запит, оприлюднений замовником в ЄСЗ, постачальник має право подати тільки одну пропозицію.

2. Оцінка пропозицій. Оцінка пропозицій постачальників проводиться автоматично ЄСЗ на основі інформації, зазначеної замовником в ЗП.

Постачальник, пропозицію якого за результатами оцінки ЄСЗ визначено економічно вигідною, визначається переможцем відбору (оновлений п. 61 Порядку № 822). У разі надання пропозицій постачальників з однаковим значенням ціни економічно вигідною визначається пропозиція, яка була подана раніше ніж інша пропозиція (інші пропозиції) з аналогічним значенням ціни.

Замовник укладає договір із переможцем протягом **10 календарних днів** з дня визначення ЄСЗ переможця.

3. Відхилення пропозицій. З 01.09.2023 замовник відхилятиме пропозицію, якщо постачальник (оновлений п. 64 Порядку № 822):

1) не підписав договір у строк 10 к. дн. До речі, в разі непідписання постачальником договору на умовах, зазначених замовником в ЗП, замовник згідно з оновленим п. 49 Порядку № 822 може подати звернення з інформацією про таке порушення через ЄСЗ до адміністратора;

2) письмово відмовився від укладення договору на умовах, визначених у запиті пропозицій постачальників;

3) пропонує товар походженням з Російської Федерації / Республіки Білорусь.

4. Скасування ЗП. Замовник може скасувати ЗП постачальників **до укладення договору** в разі (оновлений п. 65 Порядку № 822):

1) відсутності подальшої потреби в закупівлі;

2) скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі;

3) якщо здійснення закупівлі стало неможливим внаслідок дії обставин непереборної сили.

У разі скасування ЗП постачальників замовник обов'язково зазначає причину такого скасування та оприлюднює таке рішення в ЄСЗ протягом одного робочого дня з дня його ухвалення.

5. Відповідальність недобросовісних постачальників. Тепер п. 52 Порядку № 822

встановлено, що в разі наявності у постачальника трьох випадків порушень протягом одного календарного місяця або п'яти випадків порушень протягом трьох календарних місяців пропозиції такого постачальника автоматично **не відображаються** ЄСЗ в е-каталозі протягом 90 к. дн. із дня ухвалення рішення адміністратором та оприлюднення його на вебпорталі Мінекономіки.

Із внесенням змін, тобто з 01.09.2023, в разі наявності у постачальника трьох випадків порушень протягом одного календарного місяця або п'яти випадків порушень протягом трьох календарних місяців можливість для таких постачальників подавати пропозиції на запити замовників **блокується** адміністратором в е-каталозі на 90 к. дн. із дня оприлюднення адміністратором рішення на вебпорталі Мінекономіки.

Після закінчення цього строку можливість для постачальника подавати пропозиції на запити замовників поновлюється автоматично.

Аналогічними приписами доповнено і п. 12 Особливостей № 1178.

Ось і все. Як то кажуть, обізнаний — значить озброєний. А час для вивчення новацій та підготовки до роботи по-новому ще є.

До речі, Prozorro проінформувало⁴, що розроблено **інструмент для відображення цін на конкретні товари з певними характеристиками**, — <https://bit.ly/3rogLeG>.

Новий інструмент допоможе замовникам формувати очікувану вартість під час подання запиту ціни пропозиції, оскільки тепер Prozorro Market не відображає ціни за товар.

На основі актуальних даних про закупівлі в Prozorro Market користувачі зможуть дізнатися:

- мінімальну та максимальну ціну товару, за якою його купували в певний період і в певному регіоні;
- медіанну ціну, тобто ту, за якою необхідний вам товар купували найчастіше, без аномально високих і низьких значень.

Для отримання потрібної інформації необхідно зробити 5 відборів:

- CPV;
- категорія CPV;
- характеристики товару (профіль);
- період (наприклад, один або два місяці);
- область (наприклад, якщо вам потрібний конкретний регіон).

⁴ <https://prozorro.gov.ua/news/v-bi-prozorro-zapracuyovala-mozhlyvist-vyznachyty-ochikuvanu-vartist-tovaru-v-prozorro-market>

Публічні закупівлі

МІНЕКОНОМІКИ РОЗПОВІЛО ПРО ЧЕРВНЕВІ ЗАКУПІВЕЛЬНІ ЗМІНИ: ЩО ЗМІНИЛОСЬ ТА ЯК ЗАСТОСОВУВАТИ?Людмила Линник,
юрист газети «Бухгалтерія: бюджет»

(коментар до листа Мінекономіки від 03.07.2023 № 3323-04/32328-06; документ див. на с. 9)

1

Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Мінекономіки від 15.04.2020 № 708.

2

Кошторисні норми України «Настанова з визначення вартості будівництва», затверджені наказом Мінрегіону від 01.11.2021 № 281.

3

ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», затверджений наказом Мінрегіону від 05.07.2013 № 293.

4

Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою КМУ від 21.08.2019 № 800.

5

Єдиний закупівельний словник, затверджений наказом Мінекономрозвитку від 23.12.2015 № 1749.

23.06.2023 набрав чинності наказ Мінекономіки від 03.04.2023 № 1811 (далі — наказ № 1811), яким внесено зміни до Порядку № 708¹, зокрема його узгоджено із Настановами № 281², та передбачено низку інших змін. Свої рекомендації щодо їх запровадження, а також інших недавніх закупівельних новацій Мінекономіки надало в листі, що коментується. Далі розповімо про все по черзі.

Будівництво Нагадаємо, що в 2021 році наказом Мінрегіону від 01.11.2021 № 281 затверджено, зокрема, *Настанову з визначення вартості будівництва*, яка є обов'язковою для визначення вартості будівництва об'єктів, що споруджуються із залученням **бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій**, а також кредитів, наданих під державні гарантії.

Водночас скасовано *ДСТУ Б Д.1.1-1:2013*³, яким замовники користувались, як того вимагав донедавна *Порядок* № 708, для визначення предмета закупівлі.

Мінекономіки в листі від 29.11.2021 № 3304-04/56247-06 до узгодження *Порядку* № 708 при визначенні предмета закупівлі робіт за об'єктами будівництва рекомендувало замовникам враховувати кошторисні норми, затверджені наказом Мінрегіону від 01.11.2021 № 281.

Тепер розбіжності усунуто: коментованими змінами до *Порядку* № 708 передбачено, що визначення предмета закупівлі робіт здійснюється замовником згідно з положеннями *Настанов* № 281. Відповідну вимогу наразі містить п. 4 розд. I *Порядку* № 708.

Зміни до розділу II Порядку № 708

На підставі наказу № 1811 доповнено новими пп. 22–25 розд. II *Порядку* № 708, який містить особливості визначення предмета закупівлі для окремих товарів, робіт і послуг. Новими пунктами передбачено, що:

1. Визначення предмета закупівлі послуг з **підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників**

здійснюється за змістом, обсягом, видом, формою, суб'єктом та місцем надання послуг підвищення кваліфікації **окремо для кожного** педагогічного (науково-педагогічного) працівника (п. 22 розд. II *Порядку* № 708). Такі зміни є логічними, адже відповідно до п. 7 *Порядку* № 800⁴ педагогічні та науково-педагогічні працівники **самостійно** обирають конкретні форми, види, напрями та **суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації**. Враховуючи це та різність напрямів, за якими той чи інший педагог підвищує кваліфікацію, для замовників такі обставини тривалий час були головним болем. Бо доводилося вибирати суб'єктів, де за всіма необхідними напрямками можна провести підвищення кваліфікації, а тоді ще й обґрунтувати таку закупівлю.

2. Визначення **централізованою закупівельною організацією** (далі — ЦЗО) предмета закупівлі товарів і послуг, що закуповуються нею в інтересах замовників, **здійснюється з урахуванням положень п. 3 розд. I *Порядку* № 708** шляхом об'єднання наявних у ЦЗО потреб у закупівлі товарів, послуг, отриманих від замовників, або окремо за кожною потребою замовника в закупівлі товарів, послуг, що подана до ЦЗО (п. 23 розд. II *Порядку* № 708). Тобто ЦЗО визначає предмет закупівлі **за показником 4 цифри Єдиного закупівельного словника**⁵ та ухвалює рішення щодо проведення закупівлі однорідних товарів та послуг окремо за кожним замовником, яким займається, чи в сукупності з іншими.

3. Визначення предмета закупівлі послуг щодо проведення експертною установою, експертом або експертами експертизи для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, послуг спеціалістів для надання консультацій / пояснень / довідок / висновків / безпосередньої технічної допомоги під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок, здійснюється **окремо за кожним ухваленим**

6

Національний класифікатор НК 024:2023 «Класифікатор медичних виробів», затверджений наказом Мінекономіки від 24.05.2023 № 4139.

7

Порядок розміщення інформації про публічні закупівлі, затверджений наказом Мінекономіки від 11.06.2020 № 1082.

8

Постанова КМУ «Про внесення змін до особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» від 19.06.2023 № 621.

9

Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені постановою КМУ від 12.10.2022 № 1178.

10

Закон України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» від 09.04.2015 № 327-VIII.

11

Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII.

процесуальним рішенням слідчого, керівника органу досудового розслідування (п. 24 розд. II Порядку № 708).

4. Визначення предмета закупівлі товарів і послуг, необхідних для протокольного забезпечення візитів в Україну іноземних делегацій на чолі з главами оборонних відомств іноземних держав, їх заступниками та державними секретарями оборонних відомств іноземних держав, а також під час проведення заходів міжнародного співробітництва за участю Міністра оборони України, його заступників та державного секретаря Міноборони з офіційними представниками іноземних держав, дипломатичних представництв іноземних держав, міжнародних організацій, акредитованих в Україні, здійснюється за обсягом, номенклатурою та місцем поставки товарів або надання послуг також **окремо для кожного візиту та заходу** (п. 25 розд. II Порядку № 708).

Закупівля медвиробів Окремо в листі, що коментується, Мінекономіки звертає увагу на набуття чинності 15.06.2023 Класифікатором медичних виробів⁶, який розроблено з метою уніфікації технічної, економічної інформації, ідентифікації медичних виробів відповідно до системи загально визнаних міжнародних дескрипторів. Мінекономіки нагадує, що *Порядок № 1082*⁷ передбачає, зокрема, що в разі визначення предметом закупівлі медичного виробу додатково в окремих полях заповнюють інформацію щодо коду та назви медичного виробу відповідно до національного класифікатора. І з 15.06.2023 відповідну інформацію слід вказувати згідно з *Класифікатором медичних виробів*.

Закупівля послуг енергосервісу 21.06.2023 набрала чинності *постанова № 621*⁸, якою внесено чергові зміни до *Особливостей № 1178*⁹ щодо процедур **закупівлі послуг енергосервісу**.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону № 327¹⁰ **енергосервіс** — це комплекс технічних та організаційних енергозберігаючих (енергоефективних) та інших заходів, спрямованих на скорочення замовником енергосервісу споживання та/або витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг порівняно зі споживанням (витратами) за відсутності таких заходів. До об'єктів енергосервісу належать: будинки, будівля, споруда, комплекс або елементи благоустрою населених пунктів, які перебувають у державній або комунальній власності.

Закупівлі енергосервісу замовники здійснюють відповідно до *Закону № 327* та з урахуванням в пп. 68–76 *Особливостей № 1178*.

Для проведення процедури закупівлі енергосервісу базовий рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг визначається відповідно до методики, затвердженої Мінінфраструктури (документ ще не затверджено). Якщо методики немає, то базовий рівень споживання в такому разі визначається як усереднене значення обсягів річного та помісячного споживання за 2019 та 2021 роки.

Базовий річний рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг вказують у тендерній документації в натуральних показниках та у грошовій формі за цінами, що діють на дату оголошення про проведення конкурентної процедури закупівлі. Базовий річний рівень не затверджується виконавчим органом відповідної місцевої ради / місцевим органом виконавчої влади — щодо об'єктів комунальної власності; центральним органом виконавчої влади, до сфери управління якого належить замовник енергосервісу, — щодо об'єктів державної власності.

Водночас *Особливостями* передбачено, що в разі проведення процедури відкритих торгів (далі — ВТ) для укладення енергосервісного договору замовник енергосервісу може не оприлюднювати в ЕСЗ інформацію з обмеженим доступом або інформацію, розголошення якої під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці і порядку.

У разі проведення ВТ щодо закупівлі послуг енергосервісу замовник укладає договір з учасником, який визнаний переможцем процедури закупівлі, у строки, що визначені ч. 6 ст. 33 *Закону № 922*¹¹.

Замовник енергосервісу після ухвалення рішення про намір укласти енергосервісний договір з учасником-переможцем не подає на затвердження Держенергоефективності (щодо об'єктів державної власності), ВР АР Крим, відповідній місцевій раді (щодо об'єктів комунальної власності) істотні умови енергосервісного договору. Замовник енергосервісу не скасовує тендер через незатвердження істотних умов енергосервісного договору.

Водночас п. 72 *Особливостей № 1178* наразі визначено перелік підстав для здійснення закупівлі послуг енергосервісу **без застосування відкритих торгів** за наявності одночасно двох таких підстав:

1) закупівля енергосервісу здійснюється для впровадження комплексу робіт (енергоефективних заходів) на об'єкті енергосервісу із рівнем скорочення споживання та/або витрат

на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг не менш як 50 % відносно базового річного рівня споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг за енергосервісним договором. Комплекс робіт (енергоефективних заходів) та розрахунок рівня скорочення споживання відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг за енергосервісним договором мають відповідати рекомендаціям та розрахункам, що містяться в енергетичному сертифікаті або у звіті з енергоаудиту об'єкта енергосервісу;

2) виконавець енергосервісу має досвід виконання енергосервісного договору із рівнем скорочення споживання та/або витрат на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг не менш як 50 % відносно базового річного рівня споживання паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг із підтвердженням досягнення зазначеного показника скорочення споживання шляхом представлення актів виконання зобов'язань за енергосервісним договором та відповідних розрахунків за один календарний рік.

За результатами закупівлі енергосервісу без застосування відкритих торгів замовник енергосервісу оприлюднює в ЕСЗ звіт про договір про закупівлю, укладений без використання ЕСЗ, енергосервісний договір та всі додатки до нього не пізніше ніж через 10 робочих днів із дня укладення такого договору.

Надалі після укладення енергосервісного договору замовник надає кожного півріччя Держенергоефективності інформацію про результати його виконання за формою, визначеною Держенергоефективності (п. 76 *Особливостей № 1178*).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Розпорядники бюджетних коштів, в оперативному управлінні або господарському віданні яких перебувають об'єкти, щодо яких здійснюється закупівля енергосервісу, мають право брати довгострокові зобов'язання за енергосервісом без затвердження Держенергоефективності (щодо об'єктів державної власності), ВР АР Крим, відповідною місцевою радою (щодо об'єктів комунальної власності) істотних умов енергосервісних договорів (абз. 2 п. 73 *Особливостей № 1178*).

Всі ці правила застосовуються відповідними замовниками до закупівель, **розпочатих після 21.06.2023**. За правилами ст. 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. На це також звертає увагу Мінекономіки в листі, що коментується.

У зв'язку з цим закупівлі товарів, робіт і послуг, що розпочаті раніше, завершуються в порядку, що діяв до набрання чинності постановою № 621.

ДОКУМЕНТ, ЩО КОМЕНТУЄТЬСЯ

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Щодо здійснення закупівель

Лист від 03.07.2023 № 3323-04/32328-06

Міністерство економіки України як Уповноважений орган, який здійснює регулювання та реалізує державну політику у сфері закупівель, інформує.

Щодо змін, внесених до порядку визначення предмета закупівлі

З 23 червня 2023 року набув чинності наказ Міністерства економіки України від 03 квітня 2023 р. № 1811 «Про затвердження Змін до Порядку визначення предмета закупівлі» <...>, яким наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15 квітня 2020 р. № 708 «Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі» (далі — Порядок) в частині, що стосується порядку визначення предмета закупівлі робіт, проведено у відповідність до положень кошторисних норм

України «Настанова з визначення вартості будівництва», затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 01 листопада 2021 року № 281.

Крім цього, розділ II Порядку, який містить особливості визначення предмета закупівлі для окремих товарів, робіт і послуг, доповнено пунктами 22–25 відповідно. З огляду на це, звертаємо увагу, що:

- визначення предмета закупівлі послуг з підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників здійснюється за змістом, обсягом, видом, формою, суб'єктом та місцем надання послуг підвищення кваліфікації окремо для кожного педагогічного (науково-педагогічного) працівника;
- визначення централізованою закупівельною організацією предмета закупівлі товарів і послуг, що закупову-

ються нею в інтересах замовників, здійснюється з урахуванням положень пункту 3 розділу I цього Порядку шляхом об'єднання наявних у централізованій закупівельній організації потреб у закупівлі товарів, послуг, отриманих від замовників, або окремо за кожною потребою замовника в закупівлі товарів, послуг, що подана до централізованій закупівельній організації;

- визначення предмета закупівлі послуг щодо проведення експертною установою, експертом або експертами експертизи для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, послуг спеціалістів для надання консультацій / пояснень / довідок / висновків / безпосередньої технічної допомоги під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок, здійснюється окремо за кожним прийнятим процесуальним рішенням слідчого, керівника органу досудового розслідування;

- визначення предмета закупівлі товарів і послуг, необхідних для протокольного забезпечення візитів в Україну іноземних делегацій на чолі з главами оборонних відомств іноземних держав, їх заступниками та державними секретарями оборонних відомств іноземних держав, а також під час проведення заходів міжнародного співробітництва за участю Міністра оборони України, його заступників та державного секретаря Міністерства оборони України з офіційними представниками іноземних держав, дипломатичних представництв іноземних держав, міжнародних організацій, акредитованих в Україні, здійснюється за обсягом, номенклатурою та місцем поставки товарів або надання послуг окремо для кожного візиту та заходу.

Щодо затвердження класифікатора медичних виробів

З 15 червня 2023 року набув чинності наказ Міністерством економіки України від 24 травня 2023 р. № 4139 «Про затвердження національного класифікатора НК 024:2023 та скасування національного класифікатора НК 024:2019».

Національний класифікатор НК 024:2023 «Класифікатор медичних виробів» розроблено з метою уніфікації технічної, економічної інформації, ідентифікації медичних виробів у відповідності до системи загальноновизнаних міжнародних дескрипторів.

Об'єктами класифікації є вироби, на які поширюється дія: Технічного регламенту щодо медичних виробів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2013 № 753; Технічного регламенту щодо медичних виробів для діагностики *in vitro*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2013 № 754; Технічного регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2013 № 755.

Своєю чергою, порядок розміщення інформації про публічні закупівлі затверджений наказом Мінекономіки від 11.06.2020 № 1082 та передбачає зокрема, що у разі визначення предметом закупівлі медичного виробу, додатко-

во в окремих полях заповнюється інформація щодо коду та назви медичного виробу відповідно до національного класифікатора.

Отже, з 15.06.2023 інформація щодо коду та назви медичного виробу вказується згідно національного класифікатора НК 024:2023 «Класифікатор медичних виробів», затвердженого наказом Міністерством економіки України від 24 травня 2023 р. № 4139.

Щодо здійснення закупівлі послуг з енергосервісу

З 21 червня 2023 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2023 № 621 «Про внесення змін до особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (далі — постанова № 621), якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (далі — постанова № 1178, Особливості).

Постанова № 621 визначила особливості здійснення публічних закупівель енергосервісу в умовах правового режиму воєнного стану для спрощення та уточнення окремих питань таких закупівель в рамках загального тимчасового підходу спрощення процедур закупівель для усіх товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад в частині підвищення енергоефективності інфраструктури.

В пункті 3 Особливостей передбачено, що положень частин п'ятої, шостої, восьмої (з урахуванням положень пунктів 68–76 цих особливостей) і дев'ятої статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) застосовуються на умовах, визначених Законом.

Разом з тим постановою № 621 передбачено умови як для проведення відкритих торгів, так і для укладання договору без використання електронної системи закупівель для закупівлі послуг енергосервісу.

При цьому тендерна документація, крім складових, що визначені законодавством, також повинна містити базовий річний рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг в цілому за календарний рік та кожний місяць у натуральних показниках та у грошовій формі за цінами (тарифами), чинними на дату оголошення про проведення конкурентної процедури закупівлі.

Базовий річний рівень не затверджується виконавчим органом відповідної місцевої ради / місцевим органом виконавчої влади — щодо об'єктів комунальної власності; центральним органом виконавчої влади, до сфери управлін-

ня якого належить замовник енергосервісу (щодо об'єктів державної власності).

Водночас Особливостями передбачено, що у разі проведення процедури відкритих торгів для укладення енергосервісного договору замовник енергосервісу може не оприлюднювати в електронній системі закупівель інформацію з обмеженим доступом або інформацію, розголошення якої під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці і порядку. Перелік такої інформації визначається відповідно до Законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про державну таємницю».

Поряд з цим Особливостями визначено перелік підстав для здійснення закупівлі послуг енергосервісу без застосування відкритих торгів.

Водночас відповідно до пункту 73 Особливостей замовник енергосервісу після прийняття рішення про намір укласти енергосервісний договір з учасником-переможцем не подає істотні умови договору на затвердження Держенергоефективності — щодо об'єктів державної власності; ВР АР Крим, відповідній місцевій раді — щодо об'єктів комунальної власності. Також замовник не відміняє тендер через незатвердження істотних умов енергосервісного договору.

Відповідно до Особливостей замовник енергосервісу укладає енергосервісний договір з учасником, який визнаний переможцем процедури закупівлі енергосервісу, у строки, що визначені частиною шостою статті 33 Закону.

При цьому Особливостями передбачено, що за результатами закупівлі енергосервісу без застосування відкритих торгів замовник енергосервісу оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, енергосервісний договір та всі додатки до нього не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору.

Отже, відповідно до Особливостей закупівлі енергосервісу здійснюються відповідно до Закону України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» з урахуванням положень, визначених цим розділом особливостей.

Крім цього, звертаємо увагу, що статтю 58 Конституції України встановлено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. У зв'язку з цим, закупівлі товарів, робіт і послуг, що розпочаті до набрання цими нормативно-правовими актами чинності, завершуються у порядку, що діяв до набрання ними чинності.

Директор департаменту сфери публічних закупівель та конкурентної політики
Ганна МЕДВЕДНІКОВА

 Звітність

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ В ДОДАТКУ 1: ДОКЛАДНИЙ РОЗБІР. ЧАСТИНА 1

Людмила Балла,

PhD in Economics, експерт газети «Бухгалтерія: бюджет»

Вже став традицією щорічний розбір ситуацій, пов'язаних із нарахуванням ЄСВ та відображенням його в додатку 1 (попередні матеріали див. у газеті «Бухгалтерія: бюджет», № 15/2021, с. 10 та № 22/2022, с. 15, а сумісникам приділено окрему увагу в газеті «Бухгалтерія: бюджет», № 14/2023, с. 10). Однак все одно трапляються нові ситуації, які потребують особливої уваги. В цьому матеріалі розберемо нову порцію.

НАРАХУВАННЯ ЄСВ: ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА

По-перше, на зарплату, лікарняні, допомогу по вагітності та пологах, винагороду за договорами ЦПХ¹ за виконані роботи (надані послуги) ЄСВ нараховують **за єдиною ставкою — 22%**. Для зарплати, лікарняних і декретних працівникам, які мають інвалідність, встановлено ставку **8,41%**.

По-друге, ч. 5 ст. 8 Закону про ЄСВ² встановлено вимогу про сплату ЄСВ з мінімальної зарплати (МЗП). Її зобов'язані дотримуватися роботодавці в разі виконання таких **умов**:

- виплати, які включаються до ЄСВ-базы (зарплата, лікарняні, декретні, винагорода за договорами ЦПХ за роботи /

¹ Договори цивільно-правового характеру.

 Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI.

послуги), нараховано **за основним місцем роботи** працівнику установи без інвалідності;

- загальна сума зазначених вище виплат, які є базою ЄСВ за відповідний місяць, менша за МЗП в місяці, за який нараховано таку базу;
- ЄСВ нараховується за ставкою 22% (для осіб з інвалідністю застосовують ставку 8,41% і не дотягують до МЗП);
- працівник перебував у трудових відносинах **повний календарний місяць або відпрацював усі робочі дні** (за графіком працівника) звітного місяця.

Додаткову базу в додатку 1 відображають окремих рядком. Водночас у графі 09 простав-

ляють **КТН «13»**. У графі 10 вказують місяць та рік, за який визначається додаткова база, а графу 14 не заповнюють.

Нагадаємо також, що згідно з п. 9²¹ розд. VIII Закону про ЄСВ **тимчасово**, на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану та протягом 3 місяців після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану, **штрафні санкції**, визначені ч. 11 ст. 25 Закону про ЄСВ, **не застосовуються**. Зокрема, не застосовують штраф на підставі п. 3 ч. 11 ст. 25 Закону про ЄСВ за donарахування податковим органом або платником своєчасно не нарахованого ЄСВ. Не нараховують в цьому періоді й пеню. Докладніше див. у газеті «Зарплата та кадрова справа», № 6/2022, с. 40.

ЗА ОСНОВНИМ МІСЦЕМ РОБОТИ НЕМАЄ ЗАРОБІТКУ, АЛЕ Є ЗАРОБІТОК ЗА ВНУТРІШНІМ СУМІСНИЦТВОМ

Ситуація 1. Працівник (без інвалідності) працює в установі і за основним місцем роботи (повна зайнятість), і за внутрішнім сумісництвом (0,25 ставки). За основним місцем роботи з 1 по 30 червня 2023 року він перебував у відпустці без збереження зарплати. А за посадою за внутрішнім сумісництвом він відпрацював повний місяць і йому нараховано 1675,00 грн. Чи треба за такий місяць сплачувати ЄСВ з МЗП?

Якщо в установі особа працює і за основним місцем роботи, і за внутрішнім сумісництвом, то в додатку 1 відомості про нараховану йому зарплату відображайте **двома рядками**:

- **перший рядок** — нарахування за основним місцем роботи. У графі 21 вкажіть «1» (трудова книжка зберігається в роботодавця);
- **другий рядок** — на нарахування за сумісництвом (у графі 21 зазначайте «0»).

При цьому із МЗП порівнюють **загальну суму** зарплати, лікарняних, декретних, нарахованих і за основним місцем роботи, і за сумісництвом (див. роз'яснення в категорії 201.04.01 ЗІР). За потреби в додатку 1 за відповідний місяць вводять рядок на додаткову базу ЄСВ. Водночас в графі 21 зазначають «1», а графі 22–24 заповнюють як у рядку для основної посади, адже вимогу про сплату ЄСВ із МЗП виконують за **основним місцем роботи**.

ВАЖЛИВО! Отже, в червні 2023 року працівник **має дохід** (не має значення,

що це дохід тільки за внутрішнім сумісництвом). Тож із МЗП потрібно порівняти загальну суму доходу (0,00 грн ^{за основною посадою} + 1675,00 грн ^{за сумісництвом}) та здійснити нарахування ЄСВ з МЗП.

Додаток 1 слід заповнювати так (див. рис. 1 на с. 13):

- **рядок для основної посади** — без сумових показників із зазначенням у графі 14 кількості днів перебування в трудових відносинах з розрахунку повного місяця (30 к.дн.) та із зазначенням у графі 13 кількості днів без збереження зарплати — 30 к.дн., в графі 21 ставимо «1», а в графі 22 — «0» (повна зайнятість);
- **рядок для доходу за внутрішнім сумісництвом** — графу 14 не заповнюємо, адже відповідну інформацію заповнено за основною посадою. В графі 21 ставимо «0», а в графі 22 — «1» (неповний робочий час);
- **рядок для додаткової бази для нарахування ЄСВ** — в графі 09 зазначаємо «13», в графі 18 — різницю між МЗП та фактичною базою для нарахування ЄСВ (6700,00 грн – 1675,00 грн = 5025,00 грн), в графі 20 зазначаємо ЄСВ, нарахований на додаткову базу (5025,00 грн × 22% = 1105,50 грн), в графі 21 ставимо «1», а в графі 22 — «0» (повна зайнятість) — тут орієнтир на те, як заповнено рядок на основну посаду.

04. № з/п	05. Градянський (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННХХХХХ/ПХХХХХХХХХ*30 ¹²	08. Код категорії ЗО ¹¹	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення) доплата до мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудових відносин (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
									грн	коп.					
1	1	ч	3158749170	1		062023		30							
			Петренко Степан Іванович												
2	1	ч	3158749170	1		062023			167500						
			Петренко Степан Іванович												
3	1	ч	3158749170	1	1	3062023					502500				
			Петренко Степан Іванович												

Рис. 1. Додаток 1 за червень 2023 року (ситуація 1 на с. 12)

Ситуація 2. Працівник (без інвалідності) працює в установі і за основним місцем роботи (повна зайнятість), і за внутрішнім сумісництвом (0,5 ставки). В червні 2023 року він перебував у відпустці без збереження зарплати:

- за основним місцем роботи з 1 по 30 червня 2023 року;
- за посадою за внутрішнім сумісництвом з 1 по 15 червня 2023 року.

15.06.2023 працівник звільнився із посади за внутрішнім сумісництвом. В день звільнення йому нараховано компенсацію за невикористану відпустку в розмірі 550,68 грн. Чи треба за такий місяць сплачувати ЄСВ з МЗП?

По-перше, виплати, нараховані в разі звільнення внутрішньому суміснику, відображають в додатку 1 **разом** із зарплатою за сумісництвом (оскільки наразі зарплати

немає, то відображаємо тільки компенсацію за невикористану відпустку). Графу 14 заповнюють тільки за основним місцем роботи, де необхідно поставити кількість календарних днів перебування в трудових відносинах за основною посадою з огляду на повністю відпрацьований місяць (звільнення за внутрішнім сумісництвом не беремо до уваги).

По-друге, попри звільнення за внутрішнім сумісництвом, трудові відносини із працівником ще тривають за основним місцем роботи, до того ж цілий місяць. Тож, коли виникає дохід, його потрібно порівнювати з МЗП з метою донарахування ЄСВ. Тому правило про недонарахування ЄСВ у місяці звільнення тут не використовуємо.

Отже, в додатку 1 за червень 2023 року на працівника буде заповнено три рядка (див. рис. 2 на с. 14). Також не забудьте зазначити в додатку 5 інформацію про припинення трудових відносин із працівником.

ДОПОМОГА У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ ТА ПОЛОГАМИ В ДОДАТКУ 1

Ситуація 3. Працівниці (основне місце роботи); працює на умовах неповного робочого часу) надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами з 16.05.2023 по 18.09.2023 (126 к.дн.). Декретні нараховано в травні 2023 року. Сума декретних становить 27733,86 грн : 3521,76 грн (за травень), 6603,30 грн (за червень), 6823,41, грн (за ли-

пень), 6823,41 грн (за серпень), 3961,98 грн (за вересень). Окрім цього, у травні працівниці нараховано зарплату в розмірі 1602,17 грн.

По-перше, допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами показують у додатку 1 за той місяць, в якому вона була нарахована, з розподілом за місяцями, на дні яких припадає відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами

2) з максимальною базою нарахування ЄСВ (15 МЗП). Якщо фактично нараховано більше 15 МЗП, то базу ЄСВ обмежуємо до 15 МЗП.

ВАЖЛИВО! Суми коригувань зарплати та нараховані лікарняні відносимо до доходів **за той місяць, за який вони проводяться**. Тож за даними нашого прикладу слід провести такі порівняння:

- **за травень 2023 року** з мінбазою для нарахування ЄСВ (6700,00 грн) та максимальною базою для нарахування ЄСВ (100500,00 грн) треба порівняти загальну суму фактично нарахованої в травні зарплати, сторнованої зарплати і лікарняних за дні хвороби в травні:

$$\begin{array}{r}
 6700,00 \text{ грн} \quad \text{зарплата, нарахована за травень} \quad - \\
 - 582,61 \text{ грн} \quad \text{сторно зарплати за дні хвороби} \quad + \\
 + 440,54 \text{ грн} \quad \text{лікарняні за дні хвороби} \quad = 6557,93 \text{ грн.}
 \end{array}$$

Отже, додатково **потрібно донараховувати ЄСВ** на додаткову базу:

$$6700,00 \text{ грн} - 6557,93 \text{ грн} = 142,07 \text{ грн.}$$

Донарахований ЄСВ становить:

$$142,07 \text{ грн} \times 22\% = 31,26 \text{ грн};$$

- **за червень 2023 року** з мінбазою для нарахування ЄСВ (6700,00 грн) та максимальною базою для нарахування ЄСВ (100500,00 грн) порівнюємо нараховану зарплату за червень 2023 року:

$$\begin{array}{r}
 6090,91 \text{ грн} \quad \text{зарплата, нарахована за червень} \quad + \\
 + 660,81 \text{ грн} \quad \text{лікарняні за кошти роботодавця} \quad + \\
 + 220,27 \text{ грн} \quad \text{лікарняні за кошти ПФУ} \quad = 6971,99 \text{ грн.}
 \end{array}$$

Отже, **донараховувати ЄСВ не потрібно**.

4. Випадки, коли допускається внесення від'ємних значень до додатка 1, перелічено в *п. 1 розд. IV Порядку № 4*. Так, відобразити зарплату в додатку зі знаком «-» можна, тільки якщо перерахунок зарплати був **пов'язаний з уточненням кількості відпрацьованого часу** у зв'язку з:

- відпусткою;
- **тимчасовою непрацездатністю**;
- відпусткою по вагітності та пологах.

Тож показувати зарплату зі знаком «-» у додатку 1 можна тільки тоді, коли необхідно прибрати **помилково** (працівник фактично не працював) нараховану зарплату і замінити її відпускними, або лікарняними, або декретними. Оскільки в нашому випадку йдеться про сторнування надміру нарахованої зарплати та нарахування замість неї лікарняних, то в додатку 1 можна поставити «-».

Отже, в додатку 1 за червень 2023 року на працівника потрібно заповнити:

- **перший рядок** — з надміру нарахованою зарплатою і надміру нарахованим ЄСВ (вказуйте зі знаком «-»). У нашому випадку — рядок із зменшенням зарплати (-582,61 грн) та зменшенням ЄСВ з неї (-128,17 грн). У графі 10 вказуємо травень 2023 року;
- **другий рядок** — із нарахованими лікарняними за травень 2023 року (440,54 грн) та нарахованим ЄСВ (96,92 грн). У графі 10 вказуємо травень 2023 року. У графі 08 вказуємо код категорій застрахованої особи «29»; у графі 12 — 2 к.дн. хвороби;
- **третій рядок** — із загальною сумою нарахованих лікарняних за червень 2023 року за кошти роботодавця та за кошти ПФУ (660,81 грн + 220,27 грн = 881,08 грн) і нарахованим ЄСВ (193,84 грн). У графі 10 вказуємо червень 2023 року. У графі 08 — код категорії застрахованої особи «29»; у графі 12 — 4 к.дн. хвороби;
- **четвертий рядок** — із зарплатою за червень 2023 року (6090,91 грн) та ЄСВ (1340,00 грн);
- **п'ятий рядок** — із додатковою базою для нарахування ЄСВ за травень (142,07 грн). Зауважте, що для цього в графі 09 потрібно поставити **КТН «13»**, незважаючи на те, що ми коригуємо додаткову базу за минулий місяць. Зробити це дозволяє *абз. 39 п. 1 розд. IV Порядку № 4* — КТН «13» застосовують для сум у місяцях звітнього кварталу за попередній звітний (податковий) період лише в таких випадках: **(1)** під час нарахування сум допомоги з тимчасової непрацездатності за попередні місяці; **(2)** під час нарахування сум у зв'язку з вагітністю та пологами за попередні місяці. У графі 08 вказуємо код для лікарняних — «29».

На рис. 5 на с. 18 розглянемо приклад заповнення додатка 1 за червень 2023 року.

Ситуація 6 (донарахування зарплати). Працівник (основне місце роботи; без інвалідності) хворів на момент нарахування зарплати у травні (29.05.2023). Оскільки було невідомо, коли закінчиться хвороба (був паперовий лікарняний листок,

04. № з/п	05. Градянство України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXX/ПXXXXXX*30 ¹²	08. Код категорії ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення/ доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудової книжки (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
									грн	коп.					
			11. Прізвище, ім'я, по батькові 30				13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами	17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок		20. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід/грошового забезпечення)				
									Сторнування зарплати з травень 2023 року						
									грн	коп.	грн	коп.			
1	1	Ч	3 2 1 7 8 1 1 1 2 3 1 0 5 2 0 2 3					3 1	5 8 2 6 1	0 5 8 2 6 1					
			Григоренко Степан Іванович												
2	1	Ч	3 2 1 7 8 1 1 1 2 3 2 9 0 5 2 0 2 3				2		4 4 0 5 4	4 4 0 5 4			9 6 9 2 0 0		1 0 0 0
			Григоренко Степан Іванович												
3	1	Ч	3 2 1 7 8 1 1 1 2 3 2 9 0 6 2 0 2 3				4		8 8 1 0 8	8 8 1 0 8			1 9 3 8 4 0 0		1 0 0 0
			Григоренко Степан Іванович												
4	1	Ч	3 2 1 7 8 1 1 1 2 3 1 0 6 2 0 2 3					3 0	6 0 9 0 9 1	6 0 9 0 9 1			1 3 4 0 0 0 0		1 0 0 0
			Григоренко Степан Іванович												
5	1	Ч	3 2 1 7 8 1 1 1 2 3 1 1 3 0 5 2 0 2 3										3 1 2 6 0 0		1 0 0 0
			Григоренко Степан Іванович												
			Додаткова база ЄСВ за травень 2023 року												

Рис. 5. Сторнування зарплати через хворобу в додатку 1 за червень 2023 року (ситуація 5)

а не електронний), працівнику було нараховано зарплату до початку хвороби (по 23.05.2023, адже хвороба розпочалася із 24.05.2023) — 4952,17 грн. На зарплату нараховано ЄСВ — 1089,48 грн. Додаткову базу для нарахування ЄСВ не визначали. Однак 31.05.2023 працівник надав паперовий лікарняний листок, відповідно до якого його хвороба тривала з 24 по 30 травня 2023 року (7 к.дн.). Тобто 31.05.2023 працівник вийшов на роботу і за цей день йому потрібно donaraxувати зарплату. Норма робочих днів у травні 2023 року — 23. Зарплата за повністю відпрацьований місяць — 6700,00 грн. Середньоденна зарплата для оплати лікарняного — 222,31 грн. Також за робочі дні червня нараховано 6700,00 грн.

1. За 31 травня 2023 року працівнику вчасно не виплачено зарплату, тож у червні 2023 року потрібно її donaraxувати:

- 1) 6700,00 грн : 23 р.дн. травня × 1 робочий день = 291,30 грн;
- 2) ЄСВ, який потрібно donaraxувати: 291,30 грн × 22% = 64,09 грн.

2. **Нараховуємо** оплату за дні хвороби. За дні хвороби нараховано в червні 2023 року за травень допомогу за кошти роботодавця (222,31 грн × 5 к.дн. = 1111,55 грн) та допомо-

гу за кошти ПФУ за 2 к.дн. травня (222,31 грн × 2 к.дн. = 444,62 грн).

3. Відповідно до абз. 47 п. 1 розд. IV Порядку № 4 якщо нарахування заробітної плати здійснюється за попередній звітний (податковий) період, зокрема у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, **суми donaraxованої заробітної плати включають до заробітної плати місяця, в якому були здійснені такі donaraxування.** Тож якщо відбулося donaraxування доходу, то такі коригування слід відображати **в одному рядку разом із основною зарплатою за місяць, в якому фактично відбулося donaraxування.** Отже, в нашому випадку зарплата за один робочий день травня, donaraxована в червні 2023 року (291,30 грн), відображається в додатку 1 за **червень 2023 року.** Водночас її показують в одному рядку з нарахованою зарплатою за червень.

4. Визначаючи додаткову базу для нарахування ЄСВ, donaraxовану за травень зарплату залишаємо для порівняння з МЗП у червні і **не відносимо** її до травня. Тож за даними нашого прикладу слід провести такі порівняння:

- **за травень 2023 року** з мінбазою для нарахування ЄСВ (6700,00 грн) та максимальною базою для нарахування ЄСВ (100500,00 грн) треба порівняти загальну суму фактично нарахованої

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ В ДОДАТКУ 1: ДОКЛАДНИЙ РОЗБІР. ЧАСТИНА 2

Людмила Балла,

PhD in Economics, експерт газети «Бухгалтерія: бюджет»

Продовжуємо розгляд ситуацій щодо заповнення додатка 1 Податкового розрахунку (початок див. на с. 11).

ПЕРЕХІДНІ ЛІКАРНЯНІ ПОМИЛКОВО ВІДОБРАЖЕНО В ОДНОМУ МІСЯЦІ

Ситуація 7. Працівник (основне місце роботи; без інвалідності) хворів з 30.01.2023 по 05.02.2023. Середньоденна зарплата для оплати лікарняного становить 271,14 грн. У січні–лютому працівнику нараховано:

- зарплату за відпрацьовані дні січня — 7272,73 грн (ЄСВ — 1600,00 грн);
- лікарняні за кошти роботодавця за 2 к. дн. січня — 542,28 грн (ЄСВ — 119,30 грн);
- лікарняні за 5 к. дн. лютого — 1355,70 грн (ЄСВ — 298,25 грн), в тому числі за кошти роботодавця — 813,42 грн (ЄСВ — 178,95 грн), і допомогу за кошти ПФУ за 2 к. дн. хвороби — 542,28 грн (ЄСВ — 119,30 грн);
- зарплату за відпрацьовані дні лютого — 6800,00 грн (ЄСВ — 1496,00 грн).

Під час заповнення додатка 1 лікарняні за дні хвороби з 30 січня по 5 лютого 2023 року помилково були відображені загальною сумою 1897,98 грн (542,28 грн + 1355,70 грн) за 7 к. дн. хвороби в рядку за лютий 2023 року. Донарахування ЄСВ не було потрібне. Помилку виявили в червні 2023 року.

В цій ситуації «перехідні» лікарняні за декілька місяців у додатку 1 помилково вказані в одному рядку із зазначенням у графі 10 звітного місяця (місяць нарахування лікарняних — лютий 2023 року). Порядком № 4¹ не визначено механізму виправлення такої ситуації. Однак правильний розподіл лікарняних в додатку 1 має значення для розрахунку лікарняних та декретних в майбутньому. Тож треба навести лад в інформації про лікарняні. Ми запропонуємо свій варіант виправлення.

Виправлення помилки відображайте в додатку 1:

- або з типом **«Уточнюючий»**, якщо потрібно виправити помилку негайно, а час звітування за додатком 1 з типом «Звітний» ще не настав (наприклад, через цю помилку не вдасться правильно замовити оплату лікарняних у разі хвороби працівника тощо);
- або з типом **«Звітний» за червень 2023 року**, якщо потреби в негайному виправленні немає. Такий звіт ви подаєте зараз — з 1 липня по 9 серпня 2023 року.

«Звітний» Якщо виправлення проводиться в додатку 1 з типом **«Звітний» за червень 2023 року**, то на такого працівника, окрім рядка із червневою зарплатою, заповнюєте такі рядки:

- **перший рядок — зменшуємо зайво показану базу ЄСВ та нарахований на неї ЄСВ за лютий 2023 року.** Для цього сторнуємо надміру нараховане ЄСВ за лікарняні січня 2023 року так:
 - у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи «29»;
 - у графі 09 — **КТН «3»**;
 - у графі 10 — місяць, за який виправляємо помилку («02.2023»);
 - у графі 12 — к. дн. хвороби, які потрібно відняти (2 к. дн.);
 - у графах 16 і 17 — суму доходу, який помилково включили до бази нарахування ЄСВ (542,28 грн);
 - у графі 20 — суму надміру нарахованого ЄСВ (119,30 грн);
- **другий рядок — за січень 2023 року додаємо лікарняні, які помилково взагалі не були відображені як база ЄСВ січня + нараховуємо на них ЄСВ** так:
 - у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи «29»;
 - у графі 09 — **КТН «2»**;

¹ Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затверджений наказом МФУ від 13.01.2015 № 4.

Але в додатку 1 за червень 2022 року всю суму відпускних відображено в одному рядку як відпускні тільки за червень 2022 року. Помилку виявили в червні 2023 року. Також за робочі дні червня 2023 року нараховано 12500,00 грн.

В цьому випадку відпускні були нараховані правильно, тож про уточнення відпрацьованого часу у зв'язку з відпусткою не йдеться — помилки припустилися тільки в додатку 1. Виявлення помилки відображайте в додатку 1:

- або з типом **«Уточнючий»**, якщо потрібно виправити помилку негайно, а час звітування за додатком 1 з типом «Звітний» ще не настав (наприклад, через цю помилку не вдасться правильно замовити оплату лікарняних у разі хвороби працівника);
- або з типом **«Звітний» за червень 2023 року**, якщо потреби в негайному виправленні немає.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Попри те, що йдеться про відпускні, **КТН «10» не застосовуємо** — це не передбачено *Порядком № 4*.

«Звітний» Якщо виправлення проводите в додатку 1 з типом **«Звітний» за червень 2023 року**, то на такого працівника слід заповнити такі рядки:

- **перший рядок** — зарплата за червень 2023 року;
- **другий рядок** — за червень 2022 року сторнуємо надміру нарахований ЄСВ за відпускні липня та серпня (формально раніше поданий звіт виглядає як помилково завищена база ЄСВ у червні 2022 року):
 - у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи, який відповідає доходу, з якого сторнується ЄСВ;
 - **у графі 09 — КТН «3»;**
 - у графі 10 — місяць, за який виправляємо помилку («06.2022»);
 - у графах 16 і 17 — суми відпускних за липень та серпень 2022 року, що їх помилково включили до бази нарахування ЄСВ (12739,76 грн + 6575,36 грн = 19315,12 грн);
 - у графі 20 — суми надміру нарахованого ЄСВ (19315,12 грн × 22% = 4249,33 грн);
- **третій рядок** — за липень 2022 року донараховуємо базу (відпускні) та ЄСВ

(формально раніше поданий звіт виглядає як помилково не показана база ЄСВ у липні 2022 року):

- у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи, який відповідає доходу, на який донараховуємо ЄСВ;
- **у графі 09 — КТН «2»;**
- у графі 10 — місяць, за який виправляємо помилку («07.2022»);
- у графах 16 і 17 — суми доходу, який помилково не включили до бази нарахування ЄСВ (12739,76 грн);
- у графі 20 — сума донарахованого ЄСВ (2802,75 грн);
- **четвертий рядок** — за серпень 2022 року донараховуємо ЄСВ (формально раніше поданий звіт виглядає як помилково не показана база ЄСВ у серпні 2022 року):
 - у графі 08 ставимо код категорії застрахованої особи, який відповідає доходу, на який донараховуємо ЄСВ;
 - **у графі 09 — КТН «2»;**
 - у графі 10 — місяць, за який виправляємо помилку («08.2022»);
 - у графах 16 і 17 — суми доходу, який помилково не включили до бази нарахування ЄСВ (6575,36 грн);
 - у графі 20 — сума донарахованого ЄСВ (1446,58 грн).

Не забудьте після коригувань в кожному місяці перевірити:

- чи база для нарахування ЄСВ не менша від МЗП. За потреби донарахуйте ЄСВ. Донарахований ЄСВ уже не відображайте з КТН «13», а доплюсуйте до бази ЄСВ за відповідний місяць з КТН «2». В такому разі донараховувати ЄСВ не потрібно;
- **або** навпаки, чи була в певних місцях нарахована додаткова база та ЄСВ на неї. Після зменшення виплат та ЄСВ з використанням КТН «2» потрібно зайво нарахований ЄСВ на додаткову базу зменшити, заповнивши окремий рядок з КТН «3» у графі 09.

На рис. 8 на с. 23 розглянемо приклад заповнення додатка 1 з типом «Звітний» за червень 2023 року.

«Уточнючий» Якщо ви обрали цей шлях, то принцип заповнення такий самий, як для додатка 1 з типом «Звітний», але доведеться **подавати** додаток 1 з типом **«Уточнючий»** за червень, липень та серпень 2022 року **окремо** (див. пояснення до ситуації 7 вище).

- **четвертий рядок** — додаткова база для нарахування ЄСВ за травень. Зауважте, що, визначаючи додаткову базу, всі суми відносимо до місяців, **ЗА які їх нараховано**. Тобто відпускні за червень при порівнянні з МЗП у травні участі не беруть. Тож треба порівняти загальну суму фактично нарахованої в травні зарплати та відпускних за травень: 2184,78 грн зар-

плата, нарахована за травень + 1101,40 грн від-
пускні за травень = 3286,18 грн. Отже, до-
датково **потрібно донараховувати**
ЄСВ на додаткову базу: 6700,00 грн –
– 3286,18 грн = 3413,82 грн. Донарахова-
ний ЄСВ становить: 3413,82 грн × 22 % =
= 751,04 грн.

На рис. 9 нижче розглянемо приклад відображення перехідних відпускних.

<...>

04. № з/п	05. Градян-ини України (1 – так, 0 – ні)	06. Жін-ка – Ж, чоло-вік – Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXX/ПXXXXXX/XXXXX 30*	08. Код кате-горії 30 ¹²	09. Код типу нараху-вань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календар-них днів тим-часової непраце-здатності	14. Кількість календар-них днів пере-бування у тру-дових/ цивільно-правових відноси-нах, про-ходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахова-ної заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахова-ною заробітною пла-тою за звітний місяць (із заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення)/ до-плата до мінімально-го страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахова-них осіб 72	19. Сума утриманого єдино-го внеску за звітний місяць (із заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення)	21. Озна-ка наяв-ності тру-дової книж-ки (1 – так, 0 – ні)	22. Озна-ка непо-вненого робо-чого часу (1 – так, 0 – ні)	25. Озна-ка ¹⁷ (0, 1)					
									грн	коп.						грн	коп.	23. Озна-ка наяв-ності спец-стажу (1 – так, 0 – ні)	24. Озна-ка ново-го робо-чого місяця (1 – так, 0 – ні)	
11. Прізвище, ім'я, по батькові 30							13. Кількість календар-них днів без збе-реження заробітної плати ¹⁶		15. Кількість календар-них днів відпустки у зв'язку з вагітніс-тю та по-логами		17. Сума нарахованої заробітної пла-ти/ доходу / грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок		20. Сума нарахованого єди-ного внеску за звітний мі-сяць (на заробітну плату/до-хід/грошове забезпечення)							
Зарплата за травень 2023 року																				
											грн		коп.		грн		коп.			
1	1	Ж	3 2 1 1 7 8 7 8 1 0	1		0 5 2 0 2 3		3 1	2 1 8 4 7 8				1 1	1 1						
			Шевченко Інна Юріївна																	
2	1	Ж	3 2 1 1 7 8 7 8 1 0	1	1	0 0 5 2 0 2 3			2 1 8 4 7 8			4 8 0 6 5 0	0 0	0 0						
			Шевченко Інна Юріївна																	
3	1	Ж	3 2 1 1 7 8 7 8 1 0	1	1	0 0 6 2 0 2 3			1 1 0 1 4 0			2 4 2 3 1 0 0	1 1	0 0						
			Шевченко Інна Юріївна																	
4	1	Ж	3 2 1 1 7 8 7 8 1 0	1	1	3 0 5 2 0 2 3			1 5 4 1 9 6		3 4 1 3 8 2	7 5 1 0 4 0	1 1	0 0						
			Шевченко Інна Юріївна																	
Додаткова база для нарахування ЄСВ за травень 2023 року																				

Рис. 9. Перехідні відпускні в додатку 1 за травень 2023 року (ситуація 9 на с.23)

Червень 2023 року Незважаючи на те, що відпускні за червень були відображені в травні, при порівнянні з МЗП їх потрібно додавати до червневої зарплати. Водночас у додатку 1 за червень 2023 року відпускні **повторно не відображаємо**. Тож у червні щодо працівниці в додатку 1 потрібно заповнити:

- **перший рядок** — із зарплатою за червень (1827,27 грн) та нарахованим ЄСВ (1827,27 грн × 22 % = 402,00 грн), у графі 14 зазначаємо «30»;
- **другий рядок** — додаткова база для нарахування ЄСВ за червень. Треба порівняти загальну суму фактично нарахованої в червні зарплати та відпускних за червень, які були нараховані в травні: 1827,27 грн зарплата, + 1541,96 грн нарахована за червень відпускні за червень, нараховані в травні = 3369,23 грн. Отже, додатково **потрібно донараховувати ЄСВ** на додаткову базу: 6700,00 грн –

– 3369,23 грн = 3330,77 грн. Донарахований ЄСВ становить: 3330,77 грн × 22 % = 732,77 грн.

На рис. 10 на с. 25 розглянемо приклад заповнення додатка 1 за місяць закінчення перехідної відпустки.

Ситуація 10. Педпрацівниці (основне місце роботи; 0,5 ставки; без інвалідності) надано щорічну основну відпустку тривалістю 56 к. дн. з 31 травня по 25 липня 2023 року. Відпускні за всі дні відпустки нараховано та виплачено в травні. Загальна сума відпускних становить 9251,76 грн, у тому числі за 1 к. дн. травня — 165,21 грн, за 30 к. дн. червня — 4956,30 грн та 25 к. дн. липня — 4130,25 грн. У червні 2023 року працівниця повний місяць перебувала у відпустці, причому відпускні відображаються в додатку 1 за травень 2023 року. Але в червні потрібно визначи-

04. № з/п		05. Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННХХХХХ/ПХХХХХХХХХ* 30 ¹²	08. Код категорії ЗО ¹¹	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)	18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення) доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудових книжок (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака непоного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)	
				11. Прізвище, ім'я, по батькові ЗО				13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами	17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок	20. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід/грошове забезпечення)	23. Ознака наявності спецстажу (1 — так, 0 — ні)	24. Ознака нового робочого місяця (1 — так, 0 — ні)			
										Зарплата за червень 2023 року						
										грн	коп.	грн	грн	коп.		
1	1	Ж		Шевченко Інна Юрївна			062023		30	182727					1	1
2	1	Ж		Шевченко Інна Юрївна			062023			182727		40200			0	0
												73277			0	0

Додаткова база для нарахування ЄСВ за червень 2023 року

Рис. 10. Місяць закінчення перехідної відпустки (червень 2023 року, ситуація 9 на с. 23)

ти додаткову базу для нарахування ЄСВ (6700,00 грн – 4956,30 грн = 1743,70 грн) та донарахувати ЄСВ (1743,70 грн × 22% = 383,61 грн). Як заповнити додаток 1 за червень?

Незважаючи на те, що немає потреби для заповнення доходу в додатку 1 за червень, потрібно сформулювати **пустий рядок** в червневому додатку 1 та зазначити в графі 14 кількість календарних днів перебування в трудових відносинах. Робити це обов'язково, навіть якщо немає потреби донарахувати

ЄСВ. Отже, в додатку 1 за червень 2023 року щодо працівниці буде заповнено два рядки:

- **рядок без доходу та ЄСВ** — у графі 08 зазначають той самий код категорії застрахованої особи, що і для зарплати; в графі 14 — кількість днів перебування в трудових відносинах (30), графі 16, 17 та 20 не заповнюють;
- **додаткова база** для нарахування ЄСВ за червень — у графі 09 проставляють **КТН «13»**.

На рис. 11 нижче розглянемо приклад заповнення додатка 1 за червень 2023 року.

04. № з/п		05. Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННХХХХХ/ПХХХХХХХХХ* 30 ¹²	08. Код категорії ЗО ¹¹	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)	18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення) доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудових книжок (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака непоного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)	
				11. Прізвище, ім'я, по батькові ЗО				13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами	17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок	20. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід/грошове забезпечення)	23. Ознака наявності спецстажу (1 — так, 0 — ні)	24. Ознака нового робочого місяця (1 — так, 0 — ні)			
										Рядок без доходу за червень 2023 року						
										грн	коп.	грн	грн	коп.		
1	1	Ж		Комліченко Марія Федорівна			062023		30						1	1
2	1	Ж		Комліченко Марія Федорівна			062023					74370			1	0
												38361			1	0

Додаткова база для нарахування ЄСВ за червень 2023 року

Рис. 11. Цілий місяць відпустки, яка нарахована в попередньому місяці: заповнюємо додаток 1

ПОРІВНЯННЯ З МАКСИМАЛЬНОЮ БАЗОЮ ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ЄСВ (100500,00 грн)

Ситуація 11 (база ЄСВ < 100500,00 грн).

У червні 2023 року працівнику нараховано:

- зарплату за відпрацьовані дні червня 2023 року — 85000,00 грн (умовно);
- відпускні за червень — 8876,71 грн (умовно);
- відпускні за липень — 62136,99 грн (умовно).

Як заповнити додаток 1 з огляду на те, що максимальна база для нарахування ЄСВ (15 МЗП) у 2023 році становить 100500,00 грн?

З максимальною базою для нарахування ЄСВ потрібно порівняти **загальну суму доходів**, отриманих працівником у поточному місяці (зарплата, відпускні, лікарняні, декретні тощо). При цьому **всі суми відносять до місяців, ЗА які вони нараховані**. Наприклад, якщо йдеться про відпускні, то при порівнянні з максимальною базою для нарахування ЄСВ їх відносять до червня та липня 2023 року.

Тож у такому разі дохід за червень 2023 року **не перевищить** максимальної бази для нарахування ЄСВ: 85000,00 грн зарплата за червень + 8876,71 грн відпускні за червень = 93876,71 грн < 100500,00 грн. Відпускні за липень (62136,99 грн) братимуть участь у порівнянні з максимальною базою в липні.

Заповнюємо додаток 1 за червень 2023 року за загальними правилами: зарплата — в окремому рядку, відпускні — окремо з КТН «10» та розподілом за місяцями (червень та липень в окремих рядках).

Ситуація 12 (база ЄСВ > 100500,00 грн).

У червні 2023 року працівнику нараховано:

- зарплату за відпрацьовані дні червня 2023 року — 100909,00 грн (умовно);
- відпускні за червень — 7298,63 грн (умовно);

- відпускні за липень — 43791,78 грн (умовно).

Як заповнити додаток 1 з огляду на те, що максимальна база для нарахування ЄСВ (15 МЗП) у 2023 році становить 100500,00 грн?

База нарахування ЄСВ за червень **перевищить** максимальну базу для нарахування ЄСВ: 100909,00 грн зарплата за червень + 7298,63 грн відпускні за червень = 108207,63 грн > 100500,00 грн. Тож в додатку 1 за червень 2023 року буде:

- **перший рядок** — зарплата за червень 2023 року. У графі 16 вказуємо повну суму зарплати, навіть якщо вона перевищує максимальну базу для нарахування МЗП (100909,00 грн), а в графі 17 вказуємо суму, що увійшла до бази нарахування ЄСВ в межах максимальної бази (100500,00 грн), в графі 20 — ЄСВ на цю суму (100500,00 грн × 22% = 22110,00 грн);
- **другий рядок** — відпускні за червень 2023 року повністю показуємо лише у графі 16 — 7298,63 грн. Водночас у графі 17 цю суму не показуємо, бо на неї вже не нараховуємо ЄСВ (у графі 20 пусто). Також у графі 09 вкажіть КТН «10», а в графі 10 — 06.2023;
- **третій рядок** — відпускні за липень 2023 року (повністю — 43791,78 грн). У графі 09 — КТН «10», а в графі 10 — 07.2023. Як бачите, відпускні за липень потрібно відобразити в повному розмірі, адже ви не знаєте доходу працівника в липні 2023 року. Якщо в липні виявиться, що його дохід перевищує максимальну базу для нарахування ЄСВ, то «підрізати» доведеться інші липневі виплати, адже відпускні уже потрапили до звітності раніше.

На рис. 12 на с. 27 розглянемо приклад заповнення додатка 1 з типом «Звітний» за червень 2023 року.

ЗМІНА ЗАЙНЯТОСТІ ПРАЦІВНИКА ЗА ОСНОВНИМ МІСЦЕМ РОБОТИ (1 СТАВКА → 0,5 СТАВКИ) + ВНУТРІШНЄ СУМІСНИЦТВО (0,5 СТАВКИ)

Ситуація 13. 15.06.2023 працівниці (основне місце роботи; немає інвалідності) змінено зайнятість з повної на 0,5 ставки. А також з 15.06.2023 її прийнято на 0,5 ставки за внутрішнім сумісництвом. За основною посадою до дня змі-

ни зайнятості нараховано 3045,45 грн (ЄСВ — 670,00 грн), після зміни зайнятості за основною посадою нараховано 1827,27 грн (ЄСВ — 402,00 грн); за внутрішнім сумісництвом нараховано 1908,60 грн (ЄСВ — 419,89 грн). Як заповнити додаток 1 за червень 2023 року?

04. № з/п	05. Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — чоловік — ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННХХХХХХ/ПХХХХХХХХХ* 30 ¹²	08. Код категорії ЗО ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення// доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудової книжки (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ⁷ (0, 1)
									грн	коп.					
			11. Прізвище, ім'я, по батькові ЗО												
			17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення, на яку нараховується єдиний внесок												
			Зарплата за червень 2023 року												
			Зарплата за червень 2023 року в межах максимальної бази												
			Відпускні за червень 2023 року												
			Відпускні за липень 2023 року												
1	1	ч	30017888121	062023		30		10090900				10	0		
			Мироненко Іван Степанович												
2	1	ч	30017888121	110062023				729863				2211000	0	0	
			Мироненко Іван Степанович												
3	1	ч	30017888121	110072023				4379178				9634190	0	0	
			Мироненко Іван Степанович												

Рис. 12. Дохід, який перевищує максимальну базу для нарахування ЄСВ в додатку 1 (ситуація 12)

В додатку 1 щодо працівниці потрібно заповнити:

- **перший рядок** — із загальним доходом, нарахованим за основним місцем роботи до зміни зайнятості та після — 3045,45 грн + 1827,27 грн = **4872,72 грн** (у графі 21 ставимо «1», у графі 22 — зайнятість, на якій перебуває працівниця на кінець місяця, в нашому випадку це неповна зайнятість — «1»), а в графі 14 ставте к. дн. перебування в трудових відносинах з розрахунку повного місяця (30);
- **другий рядок** — з доходом, нарахованим за внутрішнім сумісництвом, — 1908,60 грн (у графі 21 ставимо «0», у графі 22 — «1»).

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Потрібно порівняти базу нарахування ЄСВ із МЗП та за потреби донарахувати ЄСВ, адже працівниця за основною посадою відпрацювала повний місяць та не звільнялася, а тільки змінювала зайнятість (причому не має

значення, що за внутрішнім сумісництвом не було відпрацьовано повний місяць). Із МЗП порівняйте загальну суму зарплати, лікарняних, декретних, нарахованих і за основним місцем роботи (до переведення та після), і за сумісництвом (див. роз'яснення в категорії 201.04.01 ЗП). За потреби в додатку 1 за відповідний місяць вводимо рядок на додаткову базу ЄСВ. Водночас у графі 21 зазначаємо «1», а графі 22–24 заповнюємо, як у рядку для основної посади, адже вимогу про сплату ЄСВ із МЗП виконуємо за основним місцем роботи. Оскільки на кінець місяця основне місце роботи працівниці передбачає неповну зайнятість, то в графі 22 ставимо «1».

У такому разі донараховувати ЄСВ не потрібно, адже загальний дохід більший за МЗП (3045,45 грн + 1827,27 грн + 1908,60 грн = 6781,32 грн > 6700,00 грн). На рис. 13 на с. 28 розглянемо приклад заповнення додатка 1 за червень 2023 року.

НЕ ПРОДОВЖЕНО ІНВАЛІДНІСТЬ, А ЄСВ НАРАХОВУВАЛИ ЗА СТАВКОЮ 8,41%: ВИПРАВЛЯЄМОСЯ

Ситуація 14. Працівник (основне місце роботи; 0,75 ставки) мав інвалідність до 15.03.2023. Далі інвалідність йому

продовжена не була. Однак з 16.03.2023, а також у квітні, травні на його зарплату помилково нараховували ЄСВ за ставкою 8,41%, хоча мали б нараховувати за став-

04. № з/п	05. Градянський (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXX/ПXXXXXX* 30 ¹²	08. Код категорії ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення) доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудової книжки (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)			
									грн	коп.								
			11. Прізвище, ім'я, по батькові 30			13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶		15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами		17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення, на яку нараховується єдиний внесок		20. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід/грошове забезпечення)			23. Ознака наявності спецстажу (1 — так, 0 — ні)		24. Ознака робочого місяця (1 — так, 0 — ні)	
Кількість к. дн. перебування в трудових відносинах ставимо тільки раз																		
Загальна зарплата за основною посадою																		
грн коп. грн грн коп.																		
1	1	Ж	3001788812	1		062023		30	487272				1	1				
Степаненко Марія Іванівна																		
2	1	Ж	3001788812	1		062023		190860	487272				0	1				
Степаненко Марія Іванівна																		

Рис. 13.

Зміна зайнятості за основним місцем роботи в додатку 1 (ситуація 13 на с. 26)

кою 22 %, а в графі 08 зазначали «2» (особа з інвалідністю). Водночас донарахування до ЄСВ не проводили на підставі того, що працівник має інвалідність. Помилку виявили в червні 2023 року. Зарплата працівника та ЄСВ за ставкою 8,41 %, що їх було нараховано, становить:

- до 15.03.2023 — 2403,26 грн (ЄСВ — 202,11 грн);
- з 16.03.2023 — 2621,74 грн (ЄСВ — 220,49 грн);
- за квітень 2023 року — 5100,00 грн (ЄСВ — 428,91 грн);
- за травень 2023 року — 5025,00 грн (ЄСВ — 422,60 грн).

Відразу скажемо, що порядок виправлення цієї помилки буде однаковий незалежно від періоду, в якому її припустилися. Тут йдеться про:

- **несумову помилку** (неправильно вказано код застрахованої особи: «2» — особа з інвалідністю замість правильного «1» — особа без інвалідності);
- **та про сумову помилку** (застосовано ставку 8,41 % замість 22 %).

Тож керуємося п.п. 7 п. 9 розд. V Порядку № 4. Цією нормою передбачено, що в такому разі **спочатку** формують Розрахунок із типом «Уточнюючий», в якому платник коригує графі з раніше поданого Розрахунку в порядку, визначеному абз. 5 п. 6 розд. V Порядку № 4, тобто за допомогою ознак «1» (рядок на вилучення) і «0» (рядок на введення)

у графі 25 додатка 1. Потім формують Розрахунок з типом «Уточнюючий» із коригуванням показників з ЄСВ у порядку, визначеному абз. 6 п. 6 розд. V Порядку № 4, тобто з використанням КТН «2» (сума до донарахування) і «3» (сума до зменшення) у графі 09 додатка 1, **або** потрібні сумові коригування можна провести в додатку 1 з типом «Звітний» у місяці виявлення помилки.

Крок 1. Коригуємо ознаку доходу

Як було зазначено вище, потрібно виправити помилку, яка полягає в тому, що працівника **помилково** продовжували вважати особою з інвалідністю після 16.03.2023. Для цього формуємо додаток 1 із типом «Уточнюючий» за березень 2023 року (див. рис. 14 на с. 29):

- **перший рядок** — дублюємо інформацію, наведену в додатку 1 за березень з типом «Звітний» (в графі 08 ставимо помилкове значення «2»), а в графі 25 ставимо «1» (вилучаємо неправильні дані);
- **другий рядок** — дублюємо інформацію, наведену в додатку 1 за березень з типом «Звітний», але в графі 08 ставимо правильні дані — «1», а в графі 25 ставимо «0» (вводимо правильні дані).

Зверніть увагу, що тут зазначаєте неправильний ЄСВ, адже виправляєте тільки інформацію про інвалідність, а ЄСВ будете перераховувати окремо. Чекаємо на прийняття цього «Уточнюючого» звіту (отримуємо квитанцію № 2). І можна переходити до виправлення сум — див. далі крок 2.

01	ВІДОМОСТІ ПРО НАРАХУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ (ДОХОДУ, ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ) ЗАСТРАХОВАНИМ ОСОБАМ*										011	Звітний ¹												
											012	Звітний новий ²												
											013	Уточнючий ³	X											
											014	Довідковий ⁴												
02	Звітний (податковий) період ⁵		2 0 2 3			1		3		1														
			(рік)			(квартал)		(номер місяця в кварталі)		(номер додатку в Розрахунку)														
<...>																								
04 № з/п	05. Громадянин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКNNXXXXXX/ПXXXXXXX* 30 ¹²										08. Код категорії 30 ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, провадження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення) доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/ доходу/ грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудової книжки (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
			11. Прізвище, ім'я, по батькові 30															13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами					
		грн		коп.		грн		грн		коп.														
1	1	Ч	3 0 4 1 5 1 7 1 9 8										2		0 3 2 0 2 3		3 1	5 0 2 5 0 0				4 2 2 6 0 0	1 1	0
													Вилучаємо помилковий рядок											
<...>													Вводимо рядок з правильною інформацією про відсутність інвалідності											

Рис. 14.

«Уточнючий» за березень 2023 року (ситуація 14 на с. 27)

Крок 2. Донараховуємо ЄСВ.

1. Березень. У зв'язку із застосуванням неправильної ставки ЄСВ було занижено базу ЄСВ в березні 2023 року. А саме на дохід, нарахований за дні після 16 березня, потрібно було нараховувати ЄСВ за ставкою 22%: 2621,74 грн × 22% = 576,78 грн. Тому зараз потрібно сторнувати дохід, на який було нараховано ЄСВ за ставкою 8,41%, та нарахувати ЄСВ за ставкою 22%.

Отже, потрібно сформувати додаток 1 або з типом «Уточнючий», якщо потрібно виправити помилку негайно, а час звітування за додатком 1 з типом «Звітний» ще не настав (наприклад, через цю помилку не вдасться правильно замовити оплату лікарняних у разі хвороби працівника), або з типом «Звітний» за березень 2023 року, якщо потреби в негайному виправленні не було, а звітна кампанія наразі триває. В будь-якому разі порядок виправлення буде однаковий (див. рис. 15 на с. 30):

- рядок, в якому **сторнуємо** базу для нарахування ЄСВ (2621,74 грн): у графі 08 зазначаємо **правильний** код категорії застрахованої особи «1» (адже ми його вже виправили в «Уточнючому» додат-

ку 1), у графі 09 — КТН «3», у графах 16 і 17 — суму доходу, на який застосовано неправильну ставку ЄСВ (2621,74 грн); у графі 20 — суму ЄСВ за ставкою 8,41% (220,49 грн);

- рядок, в якому нарахуємо правильний ЄСВ: у графі 08 зазначаємо **правильний** код категорії застрахованої особи «1», у графі 09 — КТН «2», у графах 16 і 17 — суму доходу, на який потрібно застосувати ставку ЄСВ 22% (2621,74 грн); у графі 20 — суму ЄСВ за ставкою 22% (576,78 грн).

ВАЖЛИВО! Оскільки протягом місяця працівник мав інвалідність, то вимогу про сплату ЄСВ з МЗП у такому місяці виконувати **не потрібно**. Аргумент: до однієї частини доходу за такий місяць застосовувалася ставка 22%, а до іншої частини доходу за цей місяць — ставка 8,41%. Це підтверджує роз'яснення, розміщене в категорії 201.04.01 ЗІР, яке стосується зворотної ситуації, однак воно актуальне і для місяця, в якому не продовжено інвалідність.

<...>

04. № з/п	05. Градяннин України (1 — так, 0 — ні)	06. Жінка — Ж, чоловік — Ч	07. Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКННXXXXXX/ПXXXXXXX*30 ¹²	08. Код категорії 30 ¹³	09. Код типу нарахувань ¹⁴	10. Місяць та рік, за який проведено нарахування ¹⁵	12. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності	14. Кількість календарних днів перебування у трудових/цивільно-правових відносинах, проходження військової служби протягом звітного місяця	16. Загальна сума нарахованої заробітної плати / доходу, грошового забезпечення (усього з початку звітного місяця)		18. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу грошового забезпечення/ доплата до мінімального страхового внеску або сума мінімальної заробітної плати для категорії застрахованих осіб 72)	19. Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу грошового забезпечення)	21. Ознака наявності трудових відносин (1 — так, 0 — ні)	22. Ознака неоплаченого робочого часу (1 — так, 0 — ні)	25. Ознака ¹⁷ (0, 1)
									грн	коп.					
			11. Прізвище, ім'я, по батькові 30				13. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати ¹⁶	15. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами	17. Сума нарахованої заробітної плати/ доходу / грошового забезпечення у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок				23. Ознака наявності спеціального зв'язку (1 — так, 0 — ні)	24. Ознака нового робочого місця (1 — так, 0 — ні)	
									грн	коп.	грн	грн	коп.		
1	1	Ч	3 0 4 1 5 1 7 1 9 8	1	3	0 3 2 0 2 3			2 6 2 1 7 4					1	1
			Борисенко Борис Петрович						2 6 2 1 7 4			2 2 0 4 9		0	0
2	1	Ч	3 0 4 1 5 1 7 1 9 8	1	2	0 3 2 0 2 3			2 6 2 1 7 4					1	0
			Борисенко Борис Петрович						2 6 2 1 7 4			5 7 6 7 8		0	0

<...>

Рис. 15.

Виправлення неправильної ставки ЄСВ (8,41% → 22%)

2. Квітень–травень. За ці місяці додаток 1 ще не подавали. Тож теоретично ви можете відразу нарахувати у звітності правильну ставку ЄСВ, а потім донарахувати ЄСВ в бухгалтерії та доплатити необхідну суму до бюджету. **З одного боку**, це суперечитиме даним бухгалтерії. Але, **з іншого боку**, в Порядку № 4 в описі КТН «2» і «3» сказано, що їх застосовують у разі, коли потрібно відобразити суму зарплати (доходу), нарахованої в **попередніх звітних періодах**, на яку платник самостійно донараховує (зменшує) суму ЄСВ. Тобто застосувати ці КТН за місяці в межах звітного кварталу неможливо. Тож тут у вас є **два варіанти**:

1. Відобразити інформацію відповідно до даних бухгалтерії. А виправити цю помилку

можна буде після закінчення граничних термінів подання додатка 1 за звітний період, подавши додаток 1 з типом «Уточнюючий» з КТН «2» і «3» у графі 09 додатка.

2. Відразу відобразити правильну інформацію про розмір ЄСВ (так, як би мали заповнити звіт, якби все зробили вчасно без помилок), незважаючи на те, що це не збігатиметься з даними бухгалтерії. Так усно радять і фахівці ПФУ.

Було б доречно оновити описи КТН «2» і «3». Але вже пройшло більше 2 років із запровадження об'єднаного звіту, а Мінфін цього так і не зробив... Чому? Залишається лише здогадуватися.

Б

 Медогляди

ОПЛАТА МЕДОГЛЯДУ ПРАЦІВНИКІВ КОШТАМИ СПЕЦФОНДУ: ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Альона Кісельова,

консультант газети «Бухгалтерія: бюджет»

В поточному кварталі проведено оплату за обов'язковий медичний огляд працівників, які надають соціальні послуги. Оплату здійснено коштами спеціального фонду. Кошти (дохід) були отримані в минулому кварталі від надання платних соціальних послуг установою згідно з основною діяльністю. Як відобразити в обліку такі господарські операції?

1

Порядок проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів та видачі особистих медичних книжок, затверджений постановою КМУ від 23.05.2001 № 559.

2

Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.

Оплата Згідно з абз. 1 п. 2 Порядку № 559¹ обов'язкові медогляди проводяться **за кошти роботодавців, тобто установ, які використовують працю найманих працівників.**

Тож, по суті, витрати на проведення медоглядів покладаються на замовника — установу, в якій працює особа, яка підлягає обов'язковому проходженню медогляду. Це підтверджує НСЗУ в листі від 10.06.2020 № 6444/8-17-20 (див. «Бухгалтерія: бюджет». № 30/2020, с. 22). Тобто в установи для цього мають бути відповідні асигнування за загальним фондом.

А чи можна заплатити за проведення медогляду **коштами спецфонду, отриманими від надання платних послуг?**

Доходи від надання платних послуг віднесені до **підгрупи 1 першої групи** власних надходжень — «плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю» (ч. 4 ст. 13 БКУ²). У цій же нормі вказано напрями їх використання: **витрати коштів від платних послуг дозволено на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням таких послуг (з урахуванням ч. 9 ст. 51 БКУ)**, за кодом **25010100**.

Отже, якщо **йдеться про працівників, які беруть участь в організації та наданні соціальних послуг, то оплатити їх медогляд можна коштами від надання платних соціальних послуг.**

Нагадаємо також, що ч. 9 ст. 51 БКУ передбачає: якщо обсяги власних надходжень перевищують відповідні витрати, розпорядник бюджетних коштів передбачає спрямування таких надпланових обсягів **у першу чергу** на погашення заборгованості з оплати праці, нарахувань на заробітну плату, стипендій, комунальних послуг та енергоносіїв. Якщо такої заборгованості немає, розпорядник бюджетних коштів спрямує 50% коштів

на заходи, що здійснюються за рахунок відповідних надходжень, і 50% коштів — на заходи, необхідні для виконання основних функцій, але не забезпечені коштами загального фонду бюджету за відповідною бюджетною програмою. У такому разі розпорядник бюджетних коштів здійснює перерозподіл обсягів узятих бюджетних зобов'язань за загальним фондом бюджету для проведення видатків за цими зобов'язаннями із спеціального фонду бюджету.

Облік Дохід за надання платних послуг **в минулому кварталі** було відображено у формі № 4-1 д (м) — ряд. 020, гр. 9. Оскільки у кварталі, коли надійшли кошти на реєстраційний рахунок, використання цих коштів не відбулося, то утворився залишок грошових коштів на кінець звітного періоду.

В обліку доходи від надання платних послуг відображають у періоді їх виникнення (нарахування) на **субрахунок 7111** «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)». А в кінці звітного періоду списують цю суму на фінансовий результат.

В **поточному кварталі** було проведено медогляд працівників, які надають соціальні послуги (за договором, укладеним із закладом охорони здоров'я відповідно до кошторисних призначень видатків за спецфондом, за **КЕКВ 2240** «Оплата послуг (крім комунальних)»). Порядок обліку розглянемо на прикладі.

Приклад. В минулому кварталі терцентр отримав за надання платних соціальних послуг 20000,00 грн. У поточному кварталі терцентр за рахунок залишку зазначених коштів оплатив обов'язковий медогляд працівників у сумі 5000,00 грн.

Відображення в обліку див. у таблиці (с. 32).

Нарахування доходів і отримання коштів за послуги

Зміст операції	Бухгалтерський облік		Меморіальний ордер	Підстава для запису	Сума, грн
	дебет рахунку	кредит рахунку			
Отримання доходу від надання платних послуг в минулому кварталі					
1. Нараховано дохід від надання соціальних послуг	2111	7111	4,14	Акт надання послуг	20000,00
2. Отримано кошти на реєстраційний рахунок від отримувачів послуг	2313	2111	3,4	Виписка банку	20000,00
3. Віднесено на фінансовий результат доходи від надання послуг в кінці кварталу	7111	5511	14,17	Бухгалтерська довідка	20000,00
Оплата послуг з проведення медогляду в поточному кварталі					
1. Отримано послуги від ЗОЗ — КНП з проведення медогляду працівників терцентру	8113, 8013	6211	6	Акт надання медичних послуг	5000,00
2. Перераховано ЗОЗ — КНП кошти за отримані послуги	6211	2313	3,6	Платіжна інструкція	5000,00
3. Віднесено на фінансовий результат видатки на отримані послуги в кінці кварталу	5511	8113, 8013	17	Бухгалтерська довідка	5000,00
 ДО ВІДОМА. Якщо на отримані послуги було витрачено всі кошти, які надійшли установі, тобто доходи = видаткам, то фінансовий результат буде 0,00 грн. У разі коли на кінець звітного кварталу є залишок грошових коштів, фінансовий результат буде мати додатне значення, оскільки доходи перевищують витрати (на суму коштів на реєстраційному рахунку).					

³
Податковий кодекс
України від 02.12.2010
№ 2755-VI.

⁴
Закон України
«Про захист населення
від інфекційних хвороб»
від 06.04.2000 № 1645-III.

Оподаткування Бюджетна установа — роботодавець з огляду на *n.p. 14.1.180 ПКУ*³ є **податковим агентом** та зобов'язана нараховувати, утримувати та сплачувати ПДФО та ВЗ до бюджету від імені та за кошти фізичної особи з доходів, що їх виплачують такій особі.

 ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! З метою оподаткування ПДФО до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку — фізичної особи **не включаються витрати роботодавця на обов'язковий профілактичний огляд працівника** згідно із *Законом № 1645*⁴ (*n.p. 165.1.19 ст. 165 ПКУ*).

Відповідно до *ст. 21 Закону № 1645* обов'язкові попередні (до прийняття на роботу) та періодичні профілактичні медичні огляди працівників окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвес-

ти до поширення інфекційних хвороб, проводяться за кошти роботодавців у порядку, встановленому законодавством. Йдеться про *Перелік. № 559*. Отже, **не включаються** до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку — працівника **витрати роботодавця на обов'язковий профілактичний огляд такого працівника в разі дотримання зазначених вимог**. На це звертало увагу ГУ ДПС у Запорізькій області в *ІПК від 20.11.2019 № 1440/10/ІПК/08-01-33-02-08*. У нашому випадку ці умови виконуються, відповідно, сума оплати медогляду **не оподатковується ПДФО, а також звільняється від оподаткування ВЗ** на підставі *n.p. 1.7 п. 16¹ підрозд. 10 розд. XX ПКУ*.

Але! Незважаючи на те, що оплата обов'язкового медогляду не оподатковується ані ПДФО, ані ВЗ, відобразити її в **додатку 4 ДФ Податкового розрахунку потрібно** з ознакою доходу «143».

Б